

Rundskriv R

Samtlige departementer
Statsministerens kontor

Nr.	Vår ref	Dato
R-118	19/5123 C Pab/	17.12.2019

Budsjettering og regnskapsføring av pensjonspremie for statlige virksomheter

1. Innledning

Statens pensjonskasse (SPK) er en forvaltningsbedrift underlagt Arbeids- og sosialdepartementet og forvalter blant annet den statlige tjenstepensjonsordningen.

Virksomhetene med pensjonsordning i SPK følges opp etter ulike prinsipper for premiebetaling, blant annet på bakgrunn av tilknytning til staten. Pensjonspremien som betales til SPK, består av en *arbeidsgiverandel* som vil variere mellom virksomhetene, og en *medlemsandel* på to prosent som løpende trekkes fra de ansattes pensjongivende lønn. Arbeidstakere ansatt i statlige virksomheter er medlemmer av Statens pensjonskasse når de har en arbeidstid som utgjør 20 prosent eller mer av full stilling.

Fra 2017 ble det innført en forenklet modell for premiebetaling for statlige virksomheter som tidligere ikke betalte premie til SPK. Dette omfattet flesteparten av statlige bruttobudsjetterte virksomheter. Disse skulle fra 2017 betale fast premiesats for arbeidsgiverandelen med 12 prosent. Av praktiske hensyn ble noen få virksomheter holdt utenfor i innføringssåret, men disse er senere inkludert i ordningen. Formålet med innføringen av den forenklete modellen for premiebetaling var i større grad å ansvarliggjøre virksomhetene for sine pensjonsutgifter og å synliggjøre utgiftene på en bedre måte i virksomhetenes budsjetter og regnskaper.¹

Fra 2020 er det bestemt at også bruttobudsjetterte virksomheter og forvaltningsbedrifter som allerede før 2017 betalte pensjonspremie til SPK, skal omfattes av reglene om regnskapsføring i dette rundskrivet.² Noen av disse virksomhetene følger allerede en tilsvarende metode for

¹ Se nærmere om bakgrunnen for ordningen i Prop. 1 S (2016–2017) punkt 8.3 Pensjonspremie for alle statlige virksomheter (s. 89).

² Se vedlegg 1 for spesifikasjon av disse, totalt 18 virksomheter. Disse virksomhetene betaler pensjonspremie ut fra en forsikringsteknisk fastsatt premiesats og ikke ut fra sjablongsatsen på 12 prosent.

regnskapsføring, og de vil derfor ikke måtte gjøre noen vesentlige endringer som følge av at de nå omfattes av rundskrivets virkeområde. De øvrige virksomhetene må fra 2020 gjøre en regnskapsteknisk omlegging som innebærer at 2020-regnskapet blir belastet med *en* ekstra pensjonstermin (syv terminer i stedet for seks). Det er gitt budsjettmessig kompensasjon for denne engangseffekten i innføringssåret.

Dette rundskrivet erstatter rundskriv R-118 av 20.10.2016. Rundskrivet er oppdatert i tråd med at alle bruttobudsjetterte virksomheter og forvaltningsbedrifter fra 1.1.2020 er omfattet av reglene om regnskapsføring av pensjonspremie i dette rundskrivet. Omtalen av innføringen av ny ordning i 2017 er kortet ned, og rundskrivet er oppdatert med aktuell utvidelse av virkeområdet, og vedlegg 1 er oppdatert i tråd med dette. Det er videre (i punkt 4.2) tatt inn en henvisning til ny omtale av mellomværendet med statskassen, jf. Finansdepartementets rundskriv R-101 *Statens kontoplan for statsbudsjettet og statsregnskapet*. Dette innebærer ingen materielle endringer i kravene, men er en tydeliggjøring av hvordan mellomværendet skal benyttes ved regnskapsføring av pensjoner.

2. Rundskrivets innhold

Rundskrivet regulerer budsjettering og regnskapsføring av pensjonspremie for statlige virksomheter og omtaler betaling³ av faktura til Statens pensjonskasse.

For de fleste virksomheter gjelder en forenklet modell for premiebetaling med en fast premiesats der arbeidsgiverandelen er tolv prosent av pensjonsgrunnlaget. En del statlige virksomheter⁴ betaler imidlertid en forsikringsteknisk fastsatt arbeidsgiverandel til Statens pensjonskasse, som vil kunne variere fra år til år.

3. Virkeområde

Rundskrivet gjelder for ordinære statlige forvaltningsorganer (“bruttobudsjetterte virksomheter”) herunder departementer og for statens forvaltningsbedrifter, jf. reglement for økonomistyring i staten § 2.

Forvaltningsorganer med særskilte fullmakter til bruttoføring utenfor statsbudsjettet (“nettobudsjetterte virksomheter”) omfattes ikke av kravene i rundskrivet.

Av vedlegg 1 går det fram hvilke statlige virksomheter som fra 1. januar 2020 også omfattes av rundskrivet.

4. Regnskapsføring og betaling av pensjonspremie til SPK

Virksomheten skal bokføre og rapportere pensjonspremien (arbeidsgiverandelen og medlemsandelen) i samme måned som lønn utbetales til arbeidstaker. Virksomheten skal samme måned også beregne og bokføre arbeidsgiveravgift av arbeidsgiverandelen.

³ Virksomheter som betaler pensjonspremie beregnet etter sjablongsatsen på 12 prosent (arbeidsgiverandel), mottar og betaler faktura for 6. termin i desember i regnskapsåret. Virksomheter som betaler pensjonspremie til SPK med utgangspunkt i en forhåndsregnet forsikringsteknisk arbeidsgiverandel, jf. vedlegg 1, mottar faktura for 6. termin i desember, med betalingsfrist i januar påfølgende år. For disse virksomhetene skal pensjonspremien for 6. termin være utgiftsført i regnskapet og gjelden (skyldig pensjonspremie) inngå i mellomværendet med statskassen per 31.12. DFØ vil utarbeide veiledningsmateriell som beskriver regnskapsføring i tilknytning til 6. termin og årsavstemmingen for disse virksomhetene.

⁴ Se vedlegg 1 for spesifikasjon.

Virksomheten mottar seks fakturaer fra SPK i året (hver faktura gjelder to måneder). Virksomheten må, i samarbeid med SPK, avklare vesentlige differanser mellom det virksomheten har beregnet og bokført i pensjonspremie og fakturert premie fra SPK.

4.1 Bokføring av pensjonspremie til SPK

Nedenfor er det angitt hvilke kontoer som skal benyttes ved bokføring i kontospesifikasjonen etter standard kontoplan for statlige virksomheter, jf. Finansdepartementets rundskriv R-102.

Virksomheten skal hver måned bokføre:

- trukket *medlemsandel* på artskonto 263 Trygdetrekk/pensjonstrekk (medlemsandelen er på to prosent av lønnsgrunnlaget).
- beregnet *arbeidsgiverandel* på artskonto 542 Pensjonspremie til SPK. Motposten til utgiften bokføres på artskonto 281 Avsatt pensjonspremie til SPK (arbeidsgiverandel). Arbeidsgiverandelen er på tolv prosent av lønnsgrunnlaget, med unntak av virksomheter som blir omfattet av ordningen fra 1.1.2020. Disse har forsikringsteknisk fastsatte satser for arbeidsgiverandelen.
- beregnet *arbeidsgiveravgift* av arbeidsgiverandelen på artskonto 540 Arbeidsgiveravgift innberettede ytelser. Motposten bokføres på artskonto 1986 Arbeidsgiveravgift.
- beregnet *arbeidsgiveravgift* av bruttolønn (som også inneholder medlemsandelen på to prosent) på artskonto 540 Arbeidsgiveravgift innberettede ytelser. Motposten til bokført arbeidsgiveravgift er artskonto 1986 Arbeidsgiveravgift.

Virksomhetene mottar faktura fra SPK ved seks årlige terminer. Ved mottak av faktura fra SPK skal virksomheten:

- bokføre faktura fra SPK som leverandørgjeld på artskonto 240 på ordinær måte. Motposten til leverandørgjelden er artskonto 263 Trygdetrekk/pensjonstrekk (to prosent) og artskonto 281 Avsatt pensjonspremie til SPK (arbeidsgiverandel).
- overføre gjenværende saldo på artskonto 263 og 281 til artskonto 282 Avstemmingskonto, pensjonspremie til SPK.

Avstemmingskontoen gir uttrykk for forskjellen mellom virksomhetens egen beregnede pensjonspremie som er basert på faktisk lønnsgrunnlag i perioden, og SPKs fordeling av en forhåndsestimert (forventet) årspremie. Forventet årspremie blir i utgangspunktet fordelt med like store beløp per termin, men blir på slutten av året justert/avregnet basert på faktisk innrapportert lønnsgrunnlag fra virksomhetene.

Gjennom året vil følgelig forskjellen mellom beregnet og betalt pensjonspremie til SPK gå fram av artskonto 282. Avstemmingskontoen følges opp ved hver betalingstermin, og eventuelle vesentlige beløp på kontoen avklares med SPK. Avstemmingsbeløp skal stå på artskonto 282 gjennom året, men nullstilles ved årets slutt.

Når virksomheten har mottatt og bokført faktura for 6. termin fra SPK, skal virksomheten gjøre en årsavstemming av totalt beregnet pensjonspremie mot totalt fakturert pensjonspremie fra SPK. Saldo på artskonto 282 nullstilles og bokføres mot artskonto 542 Pensjonspremie til SPK. Beregnet arbeidsgiveravgift av arbeidsgiverandelen (artskonto 540 og 1986) skal også korrigeres ved bokføring av avstemmingsdifferanser ved årets slutt. Bokført beløp på artskonto 542 skal etter dette stemme med samlet fakturert pensjonspremie (arbeidsgiverandel) fra SPK.

4.2 Rapportering til statsregnskapet

Arbeidsgivers pensjonspremie til SPK rapporteres månedlig som utgift på relevant kapittel, post og artskonto 542 Pensjonspremie til SPK. Avsatt pensjonspremie til SPK i balansen (artskonto 281) rapporteres som del av mellomværendet med statskassen. Arskonto 263 inneholder

trukket medlemsandel på to prosent av lønnsgrunnlaget. Artskonto 263 rapporteres også som del av mellomværendet med statskassen. Det samme gjelder eventuell saldo på artskonto 282 Avstemmingskonto, pensjonspremie til SPK. Kontoene inngår som del av mellomværendet med statskassen fordi den løpende regnskapsføringen representerer et unntak fra kontantprinsippet, jf. omtale i Finansdepartementets rundskriv R-101 punkt 5.1.1.

Arbeidsgiveravgift knyttet til arbeidsgiverandel av pensjonspremien rapporteres månedlig til statsregnskapet som utgift på relevant kapittel, post og artskonto 540 Arbeidsgiveravgift innberettete ytelser, og som inntekt på kapittel 5700 Folketrygdens inntekter, post 72 Arbeidsgiveravgift med artskonto 1986 Arbeidsgiveravgift.

4.3 Oppgjør og betaling til SPK

SPK fakturerer pensjonspremien og håndterer de administrative forholdene rundt innkreving av premien fra virksomhetene⁵.

5. Rapportering av lønns- og stillingsdata til SPK

Virksomheten skal rapportere lønns- og stillingsdata til SPK i tråd med retningslinjer fra SPK.

6. Rapportering av arbeidsgiveravgift i a-meldingen

Arbeidsgiverandel av pensjonspremien og medlemsandelen som en del av bruttolønnen er arbeidsgiveravgiftspliktige ytelser som virksomheten skal rapportere i a-meldingen.

7. Systemer og rutiner i virksomheten

Virksomhetens lønns- og regnskapssystemer må være tilpasset kravene til budsjettering, regnskapsføring av pensjonspremie og betaling av faktura fra SPK.

Det er ikke krav til at virksomheten skal registrere arbeidsgiverandel av pensjonspremien per ansatt i lønns- og regnskapssystemet.

8. Forvaltning

Direktoratet for økonomistyring⁶ (DFØ) er gitt myndighet til og ansvar for å forvalte økonomiregelverket, statsregnskapet, standard kontoplan og krav til virksomheters årsregnskap.

Spørsmål om regnskapsmessig forståelse og praktisering av ordningen for budsjettering og regnskapsføring av pensjonspremie kan rettes til DFØ. Spørsmål knyttet til pensjonsordningen og fakturering av pensjonspremie kan rettes til SPK.

⁵ Det er i arbeidsgiverandelen av pensjonspremien inkludert en standard administrasjonsgodtgjørelse til SPK på 0,30 prosent.

⁶ Direktoratet for økonomistyring endrer fra 1.1.2020 navn til Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ).

9. Ikrafttredelse

Dette rundskrivet gjelder fra 1. januar 2020.

Med hilsen

Richard Gjertsen e.f.
kst. avdelingsdirektør

Per Arvid Borøy
fagsjef

Kopi:
Stortingets administrasjon
Riksrevisjonen
Direktoratet for økonomistyring
Statens pensjonskasse

Vedlegg 1

Oversikten nedenfor viser virksomheter som fra 1. januar 2020 også vil omfattes av rundskrivets virkeområde. Dette gjelder bruttobudsjetterte virksomheter og forvaltningsbedrifter som allerede før 2017 betalte pensjonspremie til SPK med utgangspunkt i en forhåndsberegnet forsikringsteknisk arbeidsgiverandel. Disse ble holdt utenfor rundskrivets virkeområde ved innføringen av den forenklede pensjonspremieordningen i 2017.

<i>Virksomhet</i>
Arbeids- og velferdsetaten
Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet
Finanstilsynet
Forsvarsbygg
Garantiinstituttet for eksportkreditt
Husbanken
Justervesenet
Norsk Akkreditering
Patentstyret
Sjøfartsdirektoratet
Regelrådet
Statens kartverk
Statens legemiddelverk
Statens lånekasse for utdanning
Statens pensjonskasse
Statsbygg
Trygderetten
Kystverket (pensjon for los- og havneansatte)*

*) Gjelder pensjonspremieavtaler med SPK for los- og havneansatte i Kystverket.